

Organisatie van Financiële Dienstverleners

JAARVERSLAG 2010

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF

- 1. STRATEGIE OvFD**

- 2. WET FINANCIEEL TOEZICHT**
 - 2.1 EVALUATIE PROVISIEREGELS COMPLEXE PRODUCTEN**
 - 2.2 WIJZIGINGSBESLUIT FINANCIELE MARKTEN 2011**

- 3. WONINGMARKT**

- 4. PROCEDURE TEGEN STIJGING TOEZICHTSKOSTEN AFM**

- 5. OvFD EN EUROPA**

- 6. AFM LEIDRADEN EN RAPPORTEN**
 - 6.1 HYPOTHEEKRAPPORT 2010**
 - 6.2 TOETSKADER HYPOTHECAIR KREDIET**

- 7. ESF SUBSIDIE**

- 8. BELEIDSREGEL UITBETALING DERDENGELDEN**

- 9. COMMUNICATIE**
 - 9.1 ALGEMEEN**
 - 9.2 LIJST MET PUBLICATIES VAN DE OvFD IN 2010**

- 10. ORGANISATIE OVFD**
 - 10.1 VERTEGENWOORDIGINGEN VAN DE OvFD IN EXTERNE OVERLEGORGANEN**
 - 10.2 INTERNE COMMISSIES**
 - 10.3 BUREAU, SECTOREN EN BESTUUR OVFD**

WOORD VOORAF:

In 2010 is de Wft - of liever gezegd de provisieregelgeving - geëvalueerd. We hebben als OvFD hierover regelmatig overleg gehad met het ministerie, kamerleden en andere stakeholders.

Positief is dat uit de evaluatie naar voren kwam dat de perverse prikkels en hit-en-run praktijken uit de markt zijn verdwenen en dat marktpartijen zich aan de regels houden ondanks het feit dat de wet als ontoegankelijk en onduidelijk wordt ervaren. Toch vond de minister dat niet voldoende, omdat er geen cultuuromslag heeft plaatsgevonden waardoor consumenten in staat worden gesteld om marktdisciplinerend op te treden. Reden voor hem om een zuiver marktmodel te gaan realiseren via een verbod op provisies voor complexe financiële producten. De OvFD heeft duidelijk aangegeven binnen welke randvoorwaarden dit zou moeten plaatsvinden. Het overleg over de concrete uitwerking zal hierover nadere duidelijkheid moeten brengen.

Positief is ook dat het onderzoek Hypotheken 2010 van de AFM uitwijst dat de kwaliteit van het hypotheekadvies significant is verbeterd ten opzichte van het rapport uit 2007.

In dit jaarverslag over 2010 geven wij op hoofdlijnen een weergave van de inspanningen, die wij op belangrijke dossiers hebben geleverd en nog steeds leveren. Wij verwachten dat we de huidige ontwikkeling als OvFD ook in 2011 kunnen voortzetten en verder uitbouwen.

De leden van de OvFD vertegenwoordigen inmiddels ruim 60% van de intermediaire hypotheekmarkt. Belangrijk is wel dat meer serviceorganisaties en intermediairs zich bij de OvFD aansluiten omdat wij in 2011 onze positie verder willen versterken en belangenbehartiging is nu eenmaal niet gratis.

Vooruitblik 2011

Het belangrijkste onderwerp in 2011 is de concrete uitwerking van het provisieverbod. We moeten zorgen dat onze randvoorwaarden goed worden ingevuld. In 2011 zal waarschijnlijk ook het Toetskader Hypothecair Krediet van de AFM in wetgeving worden opgenomen.

Wij zien belangrijke verbeteringen in onze branche, die een goede ondergrond bieden om verder te werken aan een volledig herstel van vertrouwen in onze branche. Wij doen er ook alles aan om dit bij de politiek en de consument onder de aandacht te brengen in de hoop dat dit zal leiden tot een zodanige imagoverbetering van onze branche, dat nieuwe regelgeving voorlopig uitblijft. De branche is - zeker in het licht van alle wijzigingen per 01-01-2013 - het best gebaat bij rust. Uit dit jaarverslag over 2010 blijkt dat het opnieuw een roerig jaar was. Zeker is dat 2011 een belangrijk, intensief en cruciaal jaar zal worden!

Namens het Bestuur van de OvFD,

Colinda Rosenbrand
Directeur

1. STRATEGIE OvFD

De OvFD heeft in 2010 via strategiesessies bepaald, dat zij wil werken aan een vitale financiële adviesbranche die kwaliteitsverbetering nastreeft en handhaaft om een betrouwbare partner te zijn en blijven voor consumenten en bedrijven. Belangen van consumenten vormen het ijkpunt voor de OvFD. Daarnaast is het belangrijk dat de belangen van de spelers in de keten zoveel mogelijk met elkaar in lijn worden gebracht.

De OvFD wil principle based werken om grip te krijgen op de kwaliteit van dienstverlening. De leidende principes zijn vertrouwen, continuïteit en kwaliteit. De OvFD zal vanuit deze leidende principes de verschillende casussen beoordelen en standpunten innemen. De leden dienen zich aan deze principes te houden en deze worden ook actief gehandhaafd.

De OvFD zal een brede, relevante belangenbehartiging over een scala aan inhoudelijke onderwerpen voeren. Uitgangspunt is om daarbij een positieve bijdrage te bieden aan de financiële gezondheid van de bedrijfstak.

De OvFD streeft naar het vestigen van de perceptie bij klanten dat de adviseur onmisbaar is voor zijn financiële huishouding en ze streeft naar één branche-organisatie voor alle intermediairs en adviseurs.

2. WET FINANCIËEL TOEZICHT

2.1 EVALUATIE PROVISIEREGELS WFT

In 2010 is de Wft geëvalueerd. De evaluatie werd uitgevoerd door het SEO Economisch Onderzoek. De OvFD heeft daarbij steeds aangedrongen op een volledige beleidsmatige en juridische evaluatie, zoals bij de totstandkoming van de Wet Financiële Dienstverlening in het voorjaar van 2005 ook door de toenmalige Minister van Financiën was toegezegd. Financiële dienstverleners zijn sinds de invoering van de Wet Financieel Toezicht met een enorme hoeveelheid nieuwe en ook steeds wijzigende regels geconfronteerd, die een volledige herziening van de bedrijfsvoering met zich mee brachten en enorme administratieve lasten. Een evaluatie zoals werd toegezegd zou de enorme stijging van de administratieve lasten kunnen laten zien, de onduidelijke en onoverzichtelijke wetgeving, de lastige uitvoerbaarheid en andere neveneffecten van de Wft zoals de grote liquiditeitsproblemen bij financiële dienstverleners. Wij vonden – en vinden nog steeds - dat de wetgeving op een aantal punten moet worden aangepast om een aantal nadelige en strijdige effecten te regelen, zodat deze complexe wet ook weer wat beter uitvoerbaar is.

Cruciaal in de evaluatie vonden wij een onderzoek naar de positie van de serviceorganisaties, het level playing field en de strijdigheid van de balansregel en de inducementnorm.

Het ministerie heeft uiteindelijk - helaas - slechts een beperkte evaluatie van uitsluitend de provisieregels uitgevoerd, maar heeft daarbij wel de punten die wij cruciaal vonden meegenomen.

Brief minister van 12 oktober 2010 inzake de evaluatie van de provisieregeling

Op 12 oktober 2010 heeft de minister de kamer geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatie van de provisieregeling en zijn beleidsvoornemens naar aanleiding van die evaluatie.

Positief punt is dat uit de evaluatie blijkt dat de belangrijkste perverse prikkels en hit-and-run praktijken vrijwel uit de markt zijn verdwenen. Ook houden de marktpartijen zich aan de regels voor kosten- en dienstentransparantie. Probleem is echter dat er nog geen cultuuromslag in denken en gedrag bij adviseurs/bemiddelaars is bereikt. De minister concludeert daarop dat de huidige provisieregels niet of onvoldoende effectief zijn om de gewenste cultuuromslag binnen een acceptabele tijd te bewerkstelligen en daarmee de kwaliteit van de advisering en de borging van het belang van de klant te optimaliseren. Om deze cultuuromslag te bereiken moet er volgens de minister een zuiver marktmodel komen, waarin geen geldstroom meer is tussen de adviseur/bemiddelaar en de aanbieder. Om dat tot stand te brengen zijn er maatregelen nodig, namelijk een provisieverbod voor complexe financiële producten en een verbetering van het dienstverleningsdocument.

De minister wil nader gaan onderzoeken hoe dit zuivere marktmodel realiseerbaar is, waarbij onder meer bekeken moet worden hoe om te gaan met de huidige praktijk dat een adviseur/bemiddelaar administratieve werkzaamheden verricht voor een aanbieder bij de levering van een financieel product. De OvFD heeft ook dringend aandacht gevraagd voor de serviceproviders die als bemiddelaar worden gezien, maar geen rechtstreeks klantcontact hebben. De minister heeft vervolgens in zijn brief aangegeven dat ook nog nader moet worden gezien op welke wijze bemiddelaars zonder klantcontact moeten worden geadresseerd in de regelgeving.

De minister gaf ook aan zorgvuldig te gaan bekijken hoe omgegaan kan worden met de (al dan niet gepercipieerde) verstoring van het speelveld tussen adviseurs/bemiddelaars en bankadviseurs en direct writers die optisch gratis blijven. Ook vindt de minister het logisch dat aanbieders in een zuiver marktmodel een nettoprijs voor het financiële product gaan zetten. De OvFD zou dit graag gewaarborgd willen zien. Een nettoprijs moet dan ook wel een echte nettoprijs zijn, dus zonder provisie, zonder met provisie gerelateerde kosten en zonder de kosten voor de werkzaamheden die serviceproviders van de aanbieders overnemen.

De Tweede Kamer heeft hier tijdens het Algemeen Overleg op 25 november 2010 met instemming op gereageerd. Aan de hand van de reacties van de kamerleden is de minister nu bezig om zijn beleidsvoornemens verder uit te werken tot een concreet wetsvoorstel.

Standpunt OVFD

De OvFD vindt dat de volgende cruciale zaken moeten worden geregeld in het kader van een provisieverbod per 01-01-2013. Pas dan wordt de betaalbaarheid van advies gewaarborgd en creëer je het noodzakelijke level playing field.

Ad 1. Provisieverbod met invulling van randvoorwaarden

Nettoproducten, kostentransparantie en een kostencompensatie voor werkzaamheden die serviceorganisaties voor aanbieders verrichten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het is van groot belang dat er een netto pricing model ontstaat, aanbieders moeten (wettelijk)

verplicht worden om volledige nettoproducten in de markt te zetten. Hierbij is van groot belang dat niet alleen de advieskosten – als een vertaling van het begrip provisie – uit het product worden gehaald, maar alle andere met provisie gerelateerde kosten en de kosten voor de werkzaamheden die serviceorganisaties van aanbieders overnemen.

De minister gaat er vanuit dat aanbieders nettoproducten gaan bieden, maar die zekerheid is er niet. Feit is dat een consument op dit moment ook nauwelijks een lagere rente of premie krijgt aangeboden door de aanbieder indien hij op basis van directe beloning door het intermediair wordt geadviseerd. Nog maar heel weinig aanbieders hebben hun producten daarop aangepast. Ook heeft het bonusverbod voor de consument ook niet geleid tot lagere rentes of premies en voert de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) op dit moment een onderzoek uit naar de hoge hypotheektarieven in Nederland.

Aangezien het niet duidelijk is of, dan wel op welke termijn er een netto pricing model komt, zou er een kostencompensatie mogelijk moeten zijn voor werkzaamheden die van aanbieders worden overgenomen.

Uiteraard is het daarnaast ook van belang dat de premie gespreid kan worden betaald en dat er fiscale waarborgen komen.

Ons uitgangspunt is, dat een consument niet tweemaal voor dezelfde werkzaamheden in de keten hoeft te betalen én dat een onafhankelijk advies voor alle consumenten toegankelijk moet blijven.

Ad 2. Positie van de serviceproviders, eigen positie in de wet

Het is inmiddels ook kristalhelder dat in de Wft totaal geen rekening wordt gehouden met de positie van de serviceproviders in de keten. De serviceproviders vallen onder de definitie van bemiddelen in de Wft en worden dus gezien als bemiddelaars terwijl ze geen rechtstreeks klantcontact hebben. Echter, naarmate de regeldruk stijgt, wordt steeds duidelijker dat het toepassen van deze definitie met al zijn consequenties voor serviceproviders tot grote knelpunten en tegenstrijdigheden leidt, die voor een totaal onwerkbaar situatie zorgen.

Onze lobby aangaande dit punt heeft er toe geleid dat de positie van de serviceproviders in het algemeen overleg van de minister met de vaste commissie van Financiën op 6 november 2008 ter sprake is gekomen. Diverse kamerleden gaven aan dat ze niet wilden dat belangrijke tussenschakels in de vorm van serviceproviders eruit gesaneerd zouden worden. De toenmalige minister heeft vervolgens toegezegd dat hij daarop zou terugkomen, echter hij heeft hier nooit aan voldaan. Als OvFD hebben we hier wel steeds op gehamerd, waardoor ook in de brief van de minister van 12 oktober 2010 is opgenomen dat de minister nader wil bezien op welke wijze bemiddelaars zonder klantcontact moeten worden geadresseerd in de regelgeving.

Serviceorganisaties zijn in de keten van groot belang, ze bieden consumenten toegang tot een breder aanbod van aanbieders en producten. Uit het SEO-rapport blijkt dat 72% van de vergunninghoudende kantoren is aangesloten bij een of meer serviceorganisaties. Deze organisaties worden nu ten onrechte aangemerkt als bemiddelaars terwijl ze geen klantcontact hebben. Wij pleiten daarom voor een eigen positie in de wet voor serviceorganisaties c.q. bemiddelaars zonder klantcontact.

Ad 3. Level playing field

1. Kostentransparantie en specificatie van kosten voor intermediaire- en directe aanbieders. Een consument moet op basis van gelijksoortige informatie (dienstverleningsdocument) een keuze kunnen maken door wie ze geadviseerd worden en via welk kanaal. Bankadviseurs en direct writers mogen daarom niet optisch gratis blijven.
2. Verplichting tot het verstrekken van een dienstverleningsdocument voor intermediaire- en directe aanbieders (verzekeraars/banken/geldverstrekkers).
3. Het is van groot belang dat er meer duidelijkheid komt tussen de onafhankelijke adviseurs en de productverkopers (bankadviseur/ direct writers). Wij pleiten derhalve voor een beschermde titel voor onafhankelijke adviseurs ten opzichte van productverkopers.

Ad 4. Dienstverleningsdocument aanpassen

Wij kunnen ons vinden in het voorstel om het dienstverleningsdocument in te korten en te standaardiseren om daarmee de leesbaarheid en vergelijkbaarheid te verbeteren. Echter, feit is dat het dvd ook is ondergesneeuwd in de papertrail omtrent het adviestraject. Wij stellen voor dat de gehele papertrail kritisch wordt bekeken en waar mogelijk verminderd.

Ad 5. Balansregel en inducementnorm

Uit het SEO-rapport blijkt dat de inducementnorm en balansregel met elkaar in strijd zijn en met name voor de serviceproviders. De minister geeft aan dat deze situatie na invoering van het provisieverbod is opgelost.

Tot 01-01-2013

De OvFD vindt dat de balansregel zo snel mogelijk moet worden afgeschaft. Het is niet wenselijk om twee normen die aantoonbaar met elkaar in strijd zijn tot 01-01-2013 naast elkaar te laten bestaan. Indien dit onmogelijk is moet de AFM duidelijkheid verschaffen over het feit dat de inducementnorm voorrang heeft op de balansregel, omdat anders de strijdigheid tussen beide normen nog twee jaar in stand blijft.

Na 01-01-2013:

Bovendien moet er zo snel mogelijk duidelijkheid komen over de op grond van bestaande contracten na 01-01-2013 lopende termijnen van doorlopende provisie. Wij gaan uit van een eerbiedigende werking voor de bestaande contracten inclusief de daaruit voortvloeiende (doorlopende) provisierechten. Op grond van de balansregel moet de doorlopende provisie tenslotte over minimaal tien jaar worden uitbetaald. Mocht er dus een kortere overgangstermijn komen, dan moeten de provisierechten worden gerespecteerd.

De OvFD zou echter het liefste zien dat per 01-01-2013 alle sinds 2007 verdiende – maar nog niet uitgekeerde – provisie in eenmaal wordt uitgekeerd. Zeker ook omdat de wijziging van het beloningssysteem per 01-01-2013 tot een enorme omslag leidt die goed begeleid

moet worden. Wij vinden dat de minister de branche daarom (financieel) tegemoet moet komen en de aanbieders moet toestaan de uitstaande provisies in eenmaal uit te keren.

2.2 Wijzigingsbesluit financiële markten 2011

In juli 2010 werd door het ministerie een aanpassing van artikel 149a lid 3 Bgfo voorgesteld, waardoor de uitzondering voor niet-geldelijke provisies (adviessoftware en opleidingen) per 01-01-2011 weer zou worden geschrapt.

De OvFD heeft daarop aangegeven dat de uitzondering voor niet-geldelijke provisies was opgenomen omdat het onwenselijk was om deze provisies onmogelijk te maken, omdat dergelijke provisies de kwaliteit van de dienstverlening ten goede kunnen komen en daarmee evident in het belang van de klant zijn, terwijl het bovendien niet goed mogelijk is om deze vergoedingen per gesloten overeenkomst door te berekenen of transparant te maken. Om een onevenredige toezichtbelasting te vermijden is in 2009 een uitzondering opgenomen voor niet-geldelijke vergoedingen, waarbij uitdrukkelijk is bepaald dat de norm dat dergelijke vergoedingen niet in strijd mogen zijn met het belang van de klant van kracht blijft. Met de wijziging van dit artikel in juli 2010 kwam de minister tegemoet aan de wens die de Tweede Kamer heeft geuit tijdens het algemeen overleg op 3 december 2009. Als gevolg hiervan wordt deze uitzondering dus, nog geen jaar later, weer ingetrokken. Terwijl de argumenten die destijds hebben geleid tot het opnemen van de uitzondering nog onverminderd van kracht zijn.

Ook werd in juli 2010 voorgesteld om de bagatelregeling voor geschenken met een geldelijke waarde onder de grens van € 100 te schrappen. De OvFD vond dat een dergelijke uitzondering gehandhaafd moest worden, omdat het verschaffen van kleine geschenken met een waarde tot maximaal € 100 (kleine promotieartikelen of een fles wijn als kerstgeschenk) in het normale handelsverkeer gebruikelijk zijn. Met het schrappen van deze uitzondering wordt het financiële dienstverleners onmogelijk gemaakt om een normale zakelijke relatie te onderhouden. Excessen moeten worden voorkomen, maar het gaat hier nadrukkelijk om een bagatelregeling, waarin geen enkele prikkel zit die tot misselling zou kunnen leiden. Gelukkig is deze uitzondering uiteindelijk toch gehandhaafd.

3. WONINGMARKT

Juist op een moment dat het vertrouwen in de woningmarkt weer wat toeneemt doordat de hypotheekrenteaftrek is veiliggesteld, lijken nieuwe ontwikkelingen die met name gevolgen hebben voor koopstarters roet in het eten te gooien.

Huizenprijzen zijn voor starters nog steeds hoog, maar met name deze groep heeft op de huidige woningmarkt kansen en een groot deel van de beweging op de woningmarkt wordt ook veroorzaakt doordat starters nu een koopwoning aanschaffen. Echter, diverse ontwikkelingen zorgen ervoor dat starters moeilijker een huis kunnen kopen. De OvFD maakt zich hier grote zorgen over.

Het Nibud heeft de financieringslastpercentages voor 2011 naar beneden bijgesteld. Hierdoor kan bij een gelijkblijvend inkomen en gelijkblijvende hypotheekrente in 2011 minder worden geleend. Deze veranderingen hebben een relatief groot effect bij een laag inkomen

en werken in minder mate door bij hogere inkomens. Met name starters zullen dus minder kunnen lenen.

Deze ontwikkeling komt bovenop het verdwijnen van de koopsubsidie, die bedoeld was als een financieel instrument om de maandlasten van koopstarters te verlagen. In 2009 zijn nog 15.750 aanvragen voor koopsubsidie toegewezen, maar sinds 29 maart 2010 is het niet meer mogelijk om koopsubsidie aan te vragen omdat het overheidsbudget is uitgeput.

Daarnaast worden in 2011 de regels omtrent hypothecaire kredietverlening aangescherpt (Toetskader Hypothecair Krediet). Hierin wordt een loan-to-value (LTV) norm geïntroduceerd, die de verhouding weergeeft tussen de aankoopwaarde van het huis en de hoogte van het hypothecair krediet. De LTV-norm wordt vastgesteld op 112% met die voorwaarde dat het meerdere boven de 100% binnen 7 jaar wordt afgelost of gegarandeerd wordt opgebouwd. Feit is dat starters vaker een volledige financiering nodig hebben dan doorstromers omdat die laatste groep in veel gevallen een overwaarde op de vorige woning heeft kunnen opbouwen. Hierdoor ligt de gemiddelde loan-to-value (LTV) voor koopstarters hoger dan 100%. Voor koopstarters is de gemiddelde LTV 113% en 68% van de koopstarters heeft een LTV van meer dan 100% (Bron: WoON 2006). De maandlasten van met name starters zullen ook hierdoor dus flink stijgen, zelfs zodanig dat het volgens de AFM te verwachten is dat het een effect gaat krijgen op het koopgedrag van deze huishoudens: een deel van de huishoudens zal hierdoor op zoek gaan naar een goedkopere woning of afzien van een koop.

De OvFD is voorstander van verantwoorde hypotheekverstrekking aan consumenten. Echter, uit het onderzoek hypothecaire kredietverlening 2010 van de AFM blijkt een positieve ontwikkeling op het gebied van verantwoorde kredietverlening. De noodzaak tot een aanscherping van de regels lijkt daarmee op dit moment dan ook niet zo dringend, dat je het risico op een stagnatie van de startersmarkt en daarmee de woningmarkt, moet willen lopen.

De OvFD heeft de minister dan ook opgeroepen om de voorgenomen aanscherping van de hypothecaire kredietverlening niet geïsoleerd door te voeren. Pak de woningmarkt integraal aan, bewaak het inmiddels weer enigszins herstelde vertrouwen van consumenten en neem maatregelen die het vertrouwen verder kunnen versterken zoals een afschaffing of verlaging van de overdrachtsbelasting.

4. PROCEDURE TEGEN STIJGING TOEZICHTSKOSTEN AFM 2008

De OvFD en Fidin hebben namens ruim 1600 intermediairs bezwaar gemaakt bij de AFM tegen de stijging van de heffingen voor het doorlopend toezicht 2008. De zaak is inmiddels in hoger beroep aanbeland bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb), dat in laatste en hoogste instantie zal beslissen. Het CBb zal naar verwachting in april 2011 uitspraak doen

Op 30 november 2010 was de inhoudelijke behandeling van de zaak op de zitting van het CBb waar beide partijen hun standpunten hebben toegelicht, alsmede vragen van de rechters hebben beantwoord. Het is lastig om in de behandeling van de zaak op de zitting een aanknopingspunt te vinden voor de vraag wat de uitspraak van het College zal zijn. We kunnen voor dit moment niet anders vaststellen dan dat de vraagstelling indringend was en

dat wij onze argumenten voor een herziening van de uitspraak van de Rechtbank goed hebben kunnen overbrengen.

De beroepsprocedure bij het CBb gaat over de heffing van 2008. Voor de heffingen over het jaar 2009 en 2010 lopen vergelijkbare collectieve bezwaarprocedures, tot behoud van rechten. De AFM heeft nog geen besluit op ons collectieve bezwaar over 2009 en 2010 genomen. Wij hebben de AFM verzocht om deze beslissing aan te houden totdat in de procedure 2008 onherroepelijk is besloten. Dit zal dus het CBb zijn. Onze bezwaren tegen de heffingen 2009 zijn immers voor een groot gedeelte gelijkloidend aan de bezwaren tegen de heffingen 2008. Op deze wijze wordt een onnodige tweede procedure voorkomen, terwijl tegelijkertijd de rechten van de bezwaarmakers met betrekking tot de heffingen 2009 en 2010 worden veiliggesteld.

Procedure voor meer transparantie over de kostenstijging

De OvFD en FIDIN zijn van mening dat de AFM en het Ministerie van Financiën niet voldoende transparant zijn bij het vaststellen van de tarieven van het doorlopend toezicht (alsmede de tarieven voor eenmalige verrichtingen). Om deze reden hebben wij, in aanvulling op beide bovengenoemde procedures, bij de AFM en het Ministerie van Financiën met een beroep op de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob) documenten opgevraagd die ons (beter) inzicht moeten verschaffen in de wijze waarop de bedragen worden/werden vastgesteld.

Het Ministerie heeft (gedeeltelijk) aan onze verzoeken voldaan. De door het Ministerie openbaar gemaakte documenten zijn op de website van het Ministerie te vinden. De AFM heeft ons laten weten niet aan onze verzoeken te voldoen, waarbij de AFM zich op het standpunt stelt dat de AFM is uitgezonderd van de toepassing van de Wob. Naar het oordeel van de OvFD dient de betreffende uitzondering echter beperkt te worden uitgelegd en ziet deze alleen op (vertrouwelijke) toezichtsinformatie. Voor het overige, bijvoorbeeld waar het gaat om informatie inzake de door de AFM gemaakte kosten (“huishoudboekje”), dient de AFM naar ons oordeel aan de Wob te voldoen en openheid te betrachten. Deze transparantie is temeer van belang nu de AFM de door haar gemaakte kosten grotendeels aan de markt doorbelast. Wij hebben daarom beroep en vervolgens ook hoger beroep ingesteld tegen de weigering van de AFM om ons documenten te verschaffen die ons meer inzicht geven in de wijze waarop de hoogte van de heffingsbedragen tot stand komen. De definitieve uitspraak verwachten wij in 2011.

5. OvFD EN EUROPA

Op Europees niveau spelen de ontwikkelingen die voortvloeien uit het Financial Services Action Plan (FSAP) een belangrijke rol. Het FSAP is ontworpen om één Europese markt in financiële diensten te creëren. Een paar belangrijke Europese ontwikkelingen die op dit moment spelen op het gebied van financiële diensten zijn het witboek hypothecair krediet, de herziening van de richtlijn verzekeringsbemiddeling (IMD), de herziening van Markets in Financial Instruments Directive (MiFID) en wetgevende maatregelen voor de Packaged Retail Investment Products (PRIPs).

De OvFD reageert actief op vragen over studies van de Europese Commissie, houdt de acties van de Europese Commissie voortdurend in de gaten en heeft hierover ook contact

met het Ministerie. Belangrijk hierbij is dat nieuwe richtlijnen niet gaan leiden tot allerlei amendementen op de bestaande wetgeving. De Wft moet de kans krijgen om zijn waarde te bewijzen en de administratieve lasten van het intermediair moeten niet verder stijgen of complexer worden door strijdige regelgeving. Zeker niet als je nagaat dat Nederland een van de landen in Europa is, die voorloopt op het gebied van wetgeving, consumentenbescherming, concurrentie en toegankelijkheid!

Een geïntegreerde markt kan ongetwijfeld voordelen opleveren voor zowel consumenten als andere belanghebbenden, echter dat mag niet leiden tot een verhoging van de administratieve lasten of kosten die zodanig zijn dat de baten daar nauwelijks tegenop wegen. Kortom: nieuwe regelgeving moet wel leiden tot betere regelgeving!

6. AFM RAPPORTEN EN LEIDRADEN

ALGEMEEN

De AFM consulteert regelmatig marktpartijen over bijvoorbeeld het beleid en de regelgeving. Zij wil dan suggesties en bezwaren van belanghebbenden ontvangen over een bepaald onderwerp. In 2010 hebben wij meegewerkt aan een aantal consultaties van de AFM, hieronder behandelen wij de twee belangrijkste.

6.1 HYPOTHEEKRAPPORT

Eind 2007 werden de uitkomsten bekend van het AFM Rapport “Kwaliteit advies en transparantie bij hypotheek”. De AFM concludeerde toen dat er zeker nog zaken voor verbetering vatbaar waren. Bij driekwart van de vestigingen was de conclusie van de AFM dat de advisering van een redelijke tot goede kwaliteit is. Het rapport uit 2007 werd daarmee de nulmeting voor het vervolgonderzoek Hypothecair Krediet 2010.

De rapportage Vervolgonderzoek Hypotheken 2010 van de AFM wijst uit dat de kwaliteit van het hypotheekadvies significant is verbeterd ten opzichte van 2007. Hypotheekadviseurs hebben daarmee belangrijke stappen gezet in de verbetering van de kwaliteit van het hypotheekadvies.

De AFM geeft aan “dat adviseurs over het algemeen over voldoende inhoudelijke kennis lijken te beschikken om een goed hypotheekadvies te kunnen geven. De mogelijkheden van verdere verbetering zitten dan ook vooral in een nog betere toepassing van die kennis. De AFM is daarom van oordeel dat het verder ontwikkelen van adviesvaardigheden van adviseurs een belangrijke bijdrage kan leveren aan verdere verbetering van de advieskwaliteit.” De OvFD is hier voorstander van en zal in het kader van de evaluatie van het deskundigheidsbouwwerk de minister voorstellen om naast kennis ook meer aandacht te besteden aan adviesvaardigheden.

Op een paar aspecten is door een aantal financiële dienstverleners nog vooruitgang te boeken, maar het betreft hier zaken die veelal technisch van aard zijn. In die gevallen is het advies goed, maar is de onderbouwing of vastlegging van het advies onvoldoende duidelijk voor de AFM.

Uit het onderzoek blijkt een positieve ontwikkeling op het gebied van verantwoorde kredietverlening. Het aandeel van verstrekte hypotheekleningen dat op basis van een uitzonderingssituatie (explain) is geaccepteerd bij een overschrijding van de normen van de Gedragscode Hypothecaire Financieringen (GHF) is aanzienlijk gedaald. Ook is de verhouding tussen het inkomen en de hoogte van de hypotheek (loan-to-income) verbeterd. De AFM stelt dat de aangekondigde aanscherping van de regelgeving via het Toetskader Hypothecair Krediet toch noodzakelijk is om te waarborgen dat ook in nieuwe periode van hoogconjunctuur op verantwoorde wijze hypothecaire kredieten worden verstrekt. De OvFD roept de minister echter op om – gezien de positieve uitkomsten van het onderzoek – nieuwe maatregelen om overkreditering te voorkomen niet geïsoleerd, maar coherent, in samenhang met de totale woningmarktproblematiek, aan te pakken, ter bevordering van de woningmarkt en de positie van de (toekomstige) huiseigenaar.

De AFM heeft naar aanleiding van het onderzoek de leidraad hypotheekadviesverlening in zeven afleveringen gepubliceerd. Wij gaan ervan uit dat deze leidraad niet normgevend is, maar uitsluitend een hulpmiddel. Advies moet maatwerk blijven en geen gestandaardiseerd proces.

6.2 TOETSKADER HYPOTHECAIR KREDIET

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) houdt sinds 2006 toezicht op verantwoorde kredietverlening. Aangezien de AFM hierbij een aantal met elkaar samenhangende problemen signaleerde op basis van sindsdien uitgevoerde onderzoeken naar de praktijk van hypothecaire en consumptieve kredietverstrekking en op basis van een gezamenlijk met De Nederlandsche Bank ('DNB') uitgevoerd onderzoek naar de risico's bij hypothecaire kredietverlening in Nederland.

De AFM constateert dat het huidige toetskader voor hypothecair krediet leemtes vertoont die er mogelijk toe leiden dat een gedeelte van de huishoudens te grote risico's loopt bij hun hypothecaire lening. De AFM heeft daarop een 'nieuw' toetskader hypothecair krediet aan de markt ter consultatie voorgelegd. In dit document wordt een aantal voorstellen gedaan om de risico's te beperken.

De OvFD ziet dit toetskader hypothecair krediet van de AFM als een handvat voor haar achterban om de rol als adviseur van de klant verder invulling te geven. De OvFD is het dan ook eens met de denklijn van de AFM, dat voorkomen moet worden dat consumenten door het aangaan van (hypothecaire) kredieten mogelijk in de financiële problemen kunnen komen. Daartoe hebben de intermediaire brancheorganisaties al eerder werk gemaakt van de vertaling van het AFM rapport kwaliteit hypotheekadviesverlening naar haar leden. De OvFD ziet het als een primaire verantwoordelijkheid voor het intermediair om de consument te voorzien van deskundig, objectief en verantwoord advies.

De OvFD vindt het echter zeer onverstandig van de AFM om het nu voorliggende toetskader als norm aan de markt op te leggen. In de overtuiging dat er altijd uitzonderingen zullen bestaan die niet goed binnen kader van regels dan ook vallen, vindt de OvFD dat de afweging over wat verantwoord is bij uitstek op het terrein van het intermediair ligt. De OvFD is dan ook tegen nadere regelgeving op dit gebied, omdat dit groepen consumenten onnodig zal afsnijden van kredietmogelijkheden, en dus van hun woonwensen. Daarnaast draagt de uitwerking van de AFM niet bij aan stimulering van de woningmarkt, wat juist nu zo hard nodig is. En wij zijn daarom, maar ook vanwege het argument van taakopvatting, volstrekt

tegen het feit dat juist de AFM zich hierin als pseudowetgever opwerpt, waarbij dit weer leidt tot extra administratieve lasten.

Wij vinden dat de AFM de markt teveel reguleert in deze leidraad, waardoor praktisch tot op de euro precies wordt vastgesteld wat een consument aan restschuld mag hebben. De consument lijkt geen enkele keuze of verantwoordelijkheid te hebben. Ook niet als hij zaken via zijn klantprofiel vastlegt en bewust kiest voor de risico's. Ook voor wat betreft de NHG slaat de AFM wel erg ver door. De consument mag best beschermd worden, maar vraag is of de AFM zich nu niet te ver laat leiden door de huidige daling van de woningprijzen. Zeker gezien het feit dat de AFM uitgaat van allerlei omstandigheden die zich in Nederland amper voordoen.

Wij betreuren het daarnaast dat de AFM met dit toetskader feitelijk opnieuw pseudo-wetgeving creëert en opnieuw bepleiten wij een waarborg voor de open norm.

Wij maken ons ook zorgen over de consequenties van dit toetskader voor de administratieve lasten, doordat het intermediair (en aanbieders en softwarebedrijven, waarbij de kosten voor een deel ook weer doorberekend zullen worden in de kosten voor de software voor het intermediair) hun bedrijfsprocessen weer moeten aanpassen. Het ene proces is nog niet aangepast (transparantie, dienstverleningsdocument, inducement) of het volgende loopt al weer. De OvFD pleit dan ook voor een objectieve toetsing, mogelijk door Actal, van de extra administratieve belasting die de voorstellen van de AFM met zich mee brengen.

7. ESF SUBSIDIE

De OvFD heeft het initiatief genomen om na te gaan of onze branche in aanmerking komt voor een subsidie van het Europees Sociaal Fonds (ESF). Aangezien bedrijven in de branche niet zelf een ESF-subsidie kunnen aanvragen, maar alleen door de minister van SZW erkende sectorfondsen, is hiertoe de Stichting Opleidingsfonds voor de Hypotheekbemiddelingsbranche (SOH) in het leven geroepen. Deze Stichting heeft op 2 maart 2009 een ESF-subsidieaanvraag ingediend bij het Agentschap SZW, die voor een subsidiebedrag van ruim € 1.000.000 is toegekend.

De toegekende subsidie wordt benut om de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt van de werkenden in de sector te vergroten. SOH streeft ernaar om ruim 5.000 personen, werkzaam in de assurantie- en hypotheekbemiddelingsbranche op te leiden door de bedrijven in deze branche de mogelijkheid te geven om een beroep te doen op ESF-subsidie voor (deel)opleidingen, waarbij het opleidingsniveau van zowel de cursist als van de opleiding maximaal MBO-niveau 4 mag zijn. Hieronder vallen bijvoorbeeld de Wft PE-opleidingen. De uit te keren ESF-bijdrage zal ongeveer 30% van de betaalde scholingskosten bedragen (factuurkosten exclusief BTW). De OvFD ziet de toegekende subsidie tevens als een welkome bijdrage in de scholingskosten voor een branche, die sinds 1 januari 2006 met zware wettelijke verplichtingen op grond van de (doorlopende) deskundigheid geconfronteerd werd.

De hypotheekbemiddelingsbranche betreft de branche van intermediaire organisaties in de financiële dienstverlening die werkzaamheden verrichten op het gebied van bemiddeling in en advisering over hypotheek en assurantiën, alles in de ruimste zin des woords.

De SOH heeft dan ook besloten om het ESF-project uit te gaan voeren. De projectperiode liep van 1 september 2009 tot en met 31 augustus 2010. De OvFD zal binnen de SOH het ESF-project evalueren en bespreken.

8. BELEIDSREGEL DERDENGELDEN KNB

Alle notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland zijn verenigd in de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). Dit is een publiekrechtelijke organisatie met als belangrijkste taak de zorg voor een goede beroepsuitoefening. In 2008 werden hypotheekadviseurs geconfronteerd met de beleidsregel beperking uitbetaling derdengelden van de KNB, waarbij zij haar leden expliciet voorschrijft dat de notaris alleen geld mag uitbetalen aan degene die als partij optreedt bij de akte en aanspraak kan maken op de uitbetaling op grond van de rechtshandeling die in de akte is neergelegd. Op deze regel werden een paar uitzonderingen gemaakt. Aanvankelijk vielen de hypotheekadviseurs niet onder een van die uitzonderingen, maar op ons verzoek is voor hen alsnog een uitzondering gemaakt. Op basis van die uitzondering mag bij het passeren van een hypotheekakte alleen nog maar een 'gebruikelijk honorarium' van de betrokken hypotheekadviseur worden verrekenend. De KNB heeft het begrip "gebruikelijk honorarium" ingevuld als 1,5% van de hoofdsom dan wel een bedrag van € 2.600.

Wij vinden dat de KNB normen omtrent het gebruikelijk honorarium niet moet invullen, maar moet overlaten aan de AFM. Wij zijn het daarnaast niet eens met de wijze waarop deze norm wordt ingevuld omdat deze niet strookt met de praktijk.

We hebben diverse keren overleg gehad met de KNB en de KNB daarbij ook uitgebreid geïnformeerd over de waarborgen die de Wet Financieel Toezicht biedt en het toezicht daarop door de AFM. Toch is de KNB niet van plan de beleidsregel aan te passen. Integendeel, de KNB is voornemens om aan alle discussie een einde te maken door alle bestaande uitzonderingen (dus ook voor makelaars en advocaten) te laten vervallen via het vaststellen van een verordening. De KNB heeft in het kader van haar besluitvorming ook andere instanties (ministerie van Justitie, NMa en AFM) om advies gevraagd en die zouden allen van mening zijn dat de KNB alle uitzonderingen moet schrappen. De KNB heeft een verordenende bevoegdheid, waarmee de beleidsregel feitelijk in wetgeving wordt omgevormd.

De verordening zal naar verwachting pas over anderhalf jaar in werking treden en tot die tijd blijft de huidige beleidsregel van kracht, waarbij de notaris nog steeds een gebruikelijk honorarium aan een hypotheekadviseur mag uitbetalen, waarbij het maximum van 1,5% of € 2.600 blijft bestaan. Wij hebben ervoor gepleit om het de invulling van het begrip beter en praktischer in te vullen, maar de KNB gaat hier niet mee akkoord. Het staat de hypotheekadviseur en zijn cliënt vrij een hogere beloning af te spreken, maar de incassering daarvan mag dan niet via de kwaliteitsrekening verlopen.

Inmiddels heeft de KNB het volgende naar de notarissen gecommuniceerd voor wat betreft de werkwijze bij ontvangst van een nota:

Tel eventuele afsluitprovisie (ingehouden door de financier) en het bedrag van de nota van de hypotheekadviseur bij elkaar op en toets dit totaal aan de volgende criteria:

1. Is dit totaal minder dan € 2.600 excl. BTW: de nota mag via de kwaliteitsrekening worden voldaan;
2. Is dit totaal meer dan € 2.600 excl. BTW, maar minder dan 1,5% van de geleende som: de nota mag via de kwaliteitsrekening worden voldaan;
3. Is dit totaal meer dan € 2.600 excl. BTW en meer dan 1,5%: de nota mag niet via de kwaliteitsrekening worden voldaan en de hypotheekbemiddelaar moet zelf voor inning zorgen.

De KNB heeft haar leden tevens meegedeeld dat zij tegen notarissen die toch een honorarium dat boven het maximum ligt uitbetalen via de derdengeldenrekening, een klacht zullen indienen bij de Kamer van Toezicht.

De KNB blijft ondanks alle argumenten die wij hebben aangedragen dus bij haar standpunt en is tot onze grote spijt absoluut niet voornemens dit te wijzigen. De OvFD zal daarom het voornemen van de KNB tot het maken van een verordening in de gaten houden en bij de consultatie van dit voorstel tot wetgeving aandacht vragen voor de onwenselijkheid van dit voorstel, ook vanuit de positie van de consument.

9. COMMUNICATIE

9.1 ALGEMEEN

De OvFD heeft op 6 april 2010 haar Algemene Ledenvergadering gehouden met aansluitend een Rondetafelgesprek met leden en andere marktpartijen over de markt en wetgeving.

9.2 LIJST MET PUBLICATIES

*** OPINIE VVP**

De OvFD verzorgt regelmatig een opiniebijdrage voor de VVP. De volgende opinies zijn in 2010 verschenen:

17 februari 2010	: Behandel consument als volwassene
12 mei 2010	: Boter bij de vis graag
1 september 2010	: Keuzestress
13 oktober 2010	: Told you so

*** ARTIKELN “DE HYPOTHEEKADVISEUR”**

Februari 2010	Schuldenregistratie, voer voor automatiseerders
April 2010	Tamme markt biedt groeikansen

*** 52 INTERNE NIEUWSBRIEVEN TEN BEHOEVE VAN DE LEDEN**

In 2009 heeft de OvFD meer nadruk gelegd op de interne communicatie met de introductie van een wekelijkse digitale nieuwsbrief, ‘de OvFD Actueel’.

*** OVERZICHT PERSBERICHTEN**

In 2010 zijn de volgende persberichten verzonden aan de vakpers:

- 25-11-2010 OvFD verbijsterd over uitspraken minister inzake geldwinkels
- 10-11-2010 OvFD bezorgd over de ontwikkelingen op de startersmarkt
- 21-10-2010 OvFD blij met zichtbare verbetering hypotheekadvies
- 13-10-2010 OvFD, zorg dat onafhankelijk advies voor consumenten betaalbaar blijft
- 24-09-2010 Standpunt van de OvFD inzake beloning
- 08-09-2010 Adfiz en OvFD pleiten voor Personenregister
- 23-08-2010 Brief naar informateur Opstelten
- 03-08-2010 Collectief bezwaar kosten AFM 2010
- 28-07-2010 Wijziging in directie OvFD
- 16-07-2010 Reactie OvFD op onderzoek dvd door VEH
- 28-04-2010 FIDIN en OvFD willen integrale aanpak problematiek woningmarkt

- 12-04-2010 FIDIN, OvFD en VFFP bezorgd over aanscherping beleidsregel notariaat
- 06-04-2010 FIDIN en OvFD in hoger beroep
- 29-03-2010 OvFD roept haar leden op Stopcar.nu actie te steunen
- 15-01-2010 Woningmarkt voor jaren op slot
- 13-01-2010 Politieke waanzin

10. ORGANISATIE OvFD

10.1 VERTEGENWOORDIGINGEN VAN DE OvFD IN EXTERNE OVERLEGORGANEN

Bestuur Stichting Financiële Dienstverlening (StFD)

De Stichting Financiële Dienstverlening is opgericht door de representatieve organisaties die binnen de financiële branche actief zijn. De OvFD wordt door Karel Pauw (bestuurslid) en Colinda Rosenbrand (plaatsvervangend bestuurslid) vertegenwoordigd in het Bestuur van de Stichting Financiële Dienstverlening.

De taken van de Stichting:

- Het ondersteunen van adviseurs en bemiddelaars in financiële diensten bij het aanvragen van een vergunning direct na de invoering van de Wet financiële dienstverlening.
- Deelnemers van de Stichting ontvangen jaarlijks een Self Assessment. De Stichting zal, in tegenstelling tot de AFM, inhoudelijk naar u reageren nadat zij uw informatie heeft geëvalueerd. Indien noodzakelijk zal de Stichting verbeterpunten aanreiken voor uw bedrijfsvoering.
- Platform van overleg tussen enerzijds de markt van financiële dienstverleners en anderzijds de AFM.

Intermediair Platform Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (KiFiD)

De OvFD werd hierin vertegenwoordigd door Cees Kielstra. Op dit moment wordt gezocht naar een plaatsvervanger.

Stichting Keurmerk Financiële Dienstverlening (SKFD)

In dit bestuur wordt de OvFD vertegenwoordigd door Ron Schulte Fishedick.

Bestuur Stichting Erkenningsregeling Hypotheekadviseurs (SEH)

In dit bestuur wordt de OvFD vertegenwoordigd door Ron Bavelaar.

De SEH is een initiatief van de gezamenlijke hypotheekaanbieders en helpt consumenten bij het vinden van deskundig hypotheekadvies. Zij doet dit via een erkenningsregeling voor hypotheekadviseurs die aantoonbaar genoeg kennis en ervaring hebben op het gebied van hypotheekadvies. De erkenning is persoonsgebonden. Elke erkend hypotheekadviseur is in het bezit van de vereiste diploma's en voldoet aan de gestelde praktijkvoorwaarden. Met de SEH vindt er regelmatig overleg plaats ten aanzien van de belangenbehartiging van hypotheekadviseurs in de belangrijke dossiers.

Nederlands Woning Waarde Instituut (NWWI)

Cees Kielstra is in 2009 benoemd tot voorzitter van het NWWI. Het Nederlands Woning Waarde Instituut, afgekort NWWI is een onafhankelijk, landelijk taxatie-instituut dat geldt als keurmerk voor taxateurs. Financiers, hypotheekintermediairs en consumenten kunnen bij het NWWI terecht voor transparante informatie over de waarde van woningen.

NWWI staat alleen open voor taxateurs die aan strenge kwaliteitseisen voldoen. Alle aangesloten taxateurs werken volgens dezelfde, controleerbare taxatiemethode. Als keurmerk garandeert NWWI objectieve en betrouwbare woningtaxaties.

DSI

Cees Kielstra is namens de OvFD waarnemend bestuurslid bij DSI.

Bestuur Stichting Opleidingsfonds voor de Hypotheekbemiddelingsbranche

Hierin vertegenwoordigen Ron Bavelaar en Karel Pauw de OvFD.

10.2 INTERNE COMMISSIES OvFD

Binnen de OvFD zijn enkele commissies actief die in kleiner verband regelmatig bij elkaar komen om enkele specifieke dossiers te bespreken en uit te werken, ter advisering aan het Bestuur.

*** COMMISSIE DESKUNDIGHEID FINANCIËLE DIENSTVERLENING**

Over de deskundigheidseisen en de activiteiten van het College Deskundigheid Financiële Dienstverlening.

*** WERKGROEP COMPLIANCE**

Een werkgroep die geïnitieerd is om ervaringen tussen de diverse organisaties uit te wisselen, best practices en beleid richting de AFM te ontwikkelen.

10.3 BUREAU, SECTOREN EN BESTUUR OVFD

BESTUUR OvFD

Het bestuur bestaat uit de volgende leden:

1. Karel Pauw, voorzitter	De Hypothekers Associatie
2. Lex van Kampen, secretaris	Van Kampen Groep
3. Ron Schulte Fishedick, penningmeester	FDC/Lancyr
4. Ron Bavelaar	Hypotheekshop Centrale Organisatie
5. Christian Dijkhof	HypotheekCompany
6. Wim Witteveen	Inbiznis
7. Ihab El Sayed	Financium Primae
8. Cor Zwaan	Welke Financiële Diensten
9. Frank van den Elzen	Van Bruggen Adviesgroep
10. Albert Eikenboom	Service Providers Nederland
11. Francois Mulman	Interfinancened / Huis & Hypotheek

SECRETARIAAT

Cees Kielstra, directeur (tot 01-08-2010)
Colinda Rosenbrand, directeur (vanaf 01-08-2010)
Colinda Rosenbrand, adjunct directeur (tot 01-08-2010)
Sonja Lilipaly, ondersteuning (tot 01-02-2010)

ADRESGEGEVENS

Organisatie van Financiële Dienstverleners

Adres: Postbus 4, 4260 AA Wijk en Aalburg
Telefoon: 06 – 46 27 34 38
Website: www.OvFD.nl
E-mail: info@ovfd.nl